

طاشينك
مشرقي غزرت
مماينة: هارند ماموريان: اوريد

TACHINK
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԷ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ԵՐԿ.	ՎԵՑ.	ԻՌ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ	80	4072.	20
ՊՕԼԻՏԻԿԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ	80	4072.	20
ԱՐՏԱԿԱՆԱԿԱՆ	25	13	3ր.

Նամակներ պէտք է ուղղել՝ Խմբագր. ՀԴՈՒՆԵՐԻ
Հ. ՄԱՄՈՐԻԱՆԻՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
H. R. MAMOURIAN - SMYRNE

ԱՌՏՆԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պատերազմը մեզի համար ինչպէս որ
այ վերջնայ, նպատակն էր անկասկած,
վերջապէս կը թուէր թէ շատ մօտ է իր
վախճանին, քանի որ չի կրնար այսպէս
չորանալու իր:

Այստեղ հետ մեր առջև կը բացուէր գոր
ծունեութեան նոր դաշտ մը անմիջապէս
որ պատերազմին հետեանք եղող տակ-
նուկայութեան մէջ մեզ կը մարտնչէր
մենք մեզ կը գտնենք և կեանքը իր բը-
նական վիճակը կը տառապէր:

Պատերազմի մէջ գտնուող երկրները,
իրենք բերմամբ, բնական է թէ իրենց
սովորական ընթացքէն կը խոտորին և
երկիրը քիչ մը կը սարսափայ անհաւատա-
րակցութեան մէջ տարուբերելով:

Խելացի է այն ժողովուրդը որ կնճռո-
ւթեան մը մէջ, առանց իր գլուխը
կորսնցնելու, կը վիտնայ անչիֆթ վճա-
կանութեամբ մը իր կեանքի փրկած թե-
րին երկու ծայրերը շուտով իրար ագու-
ղանք, փոխանակ չիփթութեան և խու-
ճապի մատուցելով ինքզինք կորսնցնելու
և ծայրերը ձեռքէ թող տալով բանալու
թող տալով որ ուրեղ որ բարակ է հոն
կորի:

Կեանքի մէջ ձախողութեանները նոյն
իսկ փորձառութեան մեծամեծ դասեր կը
պարունակեն:

Խելացի ձախողողի մը առաջին գը-
ծը պէտք է ըլլայ, եթէ բնական է չուզեր
ինքզինքը բոլորովին կորսնցնել կամ ան-
փրկանք գտնելու համար, գտնել ինչ-
պէս, անողոք ինքնազոհատութեան և
վերջնական հեթանոս իր անձը և զըտ-
նել պատճառը թէ ինչու չի յաջողուե-
ցաւ:

Այսօր-վաղը, երբ պատերազմը այս-
պէս թէ այնպէս կը վերջանայ, պար-
տաւոր ենք խելքերնիս գլուխին ժողովել,
ամբողջով և կարճ ու երկուսէլ ճամբա-
ներով դիմել այնպիսի ընթացքի մը, որ
յաջողութեան կատարնորդէ, կորուստը կը
լինի և միասին կը փոխարինէ:

Պէտք է այլևս ճանչնանք մեր թշնա-
մին ու բարեկամը և վերջապէս պէտք է
համակրանքներ ստեղծենք մեր չորըն,
վատհաճութիւն ու վարկ գրաւենք և մա-
նաւանդ մեր ներքին ժողովուրդներու
մէջ վայելենք:

Մեր երկրին համար անյետաճելի բա-
նէր կան, որոնք պէտք է դառնան մեզի
համար հետապնդելի իտեղներ, երկիր մը
չգոր է, երբ իր ներքին օտկանական մա-
սերը ուրոյն ուրոյն առնելով առողջ են և
անթերի ու պարտաճանաչ գործունէու-
թեամբ մը անոնցմէ իւրաքանչիւրը իր
գիրը կը կատարէ: Երկիր մը չգոր է և
պատկանելի, երբ իր արտաքին յարաբե-
րութիւնները իրենց արժանի պատկա-
ռութիւն և յարգանքին մէջ կը պահուին և
այդ ծակող տկարութիւններ չեն ցուցա-
դրուիր:

Պատուութեան մը հզօր ջիղը, իր բանա-
կէն ալ առաջ, նախ իր ժողովուրդն է,
որուն սէրն ու համակրանքը պէտք է և
մէջ գնով վատկելի, ժողովուրդի մը ան-
հատ գաւազնեղութիւնն ու բարո-
յական հարստութիւնները որչափ մեծ են,
նոյն չափով ալ կը բազմապատկուի պե-
տութեան նիւթական ու բարոյական կո-
րովը: Ասոր համար պէտք է ժողովուրդ-
ներու աչքը կշտացնել նիւթական և բա-
րոյական առաւելութիւններով: Ներքին
կեանքի մը բացարձակ անգործութեան և

ապահովութեան մէջ է որ ժողովուրդնե-
րու ճշմարիտ մեծութիւնը կը հրաշակե-
րուի: Ամէն բանէ առաջ պէտք է բարձ-
րացնել ժողովուրդի մը բարոյական կորովը,
և ասոր համար չկայ ուրիշ միջոց, բայց
եթէ տալ անոր ինքնակամ ապահովու-
թիւն: Առանց նիւթական բարոյական
չկայ, կամ եթէ կայ ալ, չի կրնար տեա-
կան ու ամուր հիմքերու վրայ խաւրս-
խուրս:

Մեր երկրի թշուառութեան աղբիւրը
ծայրայեղ աղքատութիւնը եղած է և
պէտք է դարձան մը տանել ասոր բանա-
լով երկրին բոլոր բնական հարստութեան
ծորակները ժողովուրդներուն առջև և
թողով որ կուտ ու կուտ վայելէ, եւ
այդ ընելու համար գործադրուելու էր
այնպիսի միջոցներ, որոնք ցարդ մեր ու-
նեցած հասկացողութիւնէն տարբերէին:
Թուրքիոյ ժողովուրդները կը նմանին այն
հարուստ կառավարութիւնը գաւազներուն,
որոնք առօրէի կը պահուին և որոնք օ-
տարի սեղաններէն ընկած փշոտներով
կը կերակրուին: Մեր երկրին թերեւ ա-
ւելի կ'օգտուին օտարները՝ իրենց աչքա-
բացութեամբ, քան բուն երկրին գաւազ-
ները: Ինչու ալ այդպէս ըլլար, եւ
որպէսզի այդպէս չի չորուցնուի ան-
գային ալ, պէտք է մեր գործունէութեան
ընթացքը փոխել, երբ այդպէս կըսուի,
պէտք չէ հասկնալ օտարահալածութեան
քաղաքականութիւնը մը ձեռք առնել,
բայց ինքնաշարժ վիճակի մըն ալ վերջ
տալով անհրաժեշտ է և հրաժարական, նախ
մեզ, և ապա ուրիշները: Ասիկա որչափ
անհատական հոյնափ համախառնային
բնական սկզբունք մըն է, որ չգիտցող
չկայ և զժողովուրդը մենք ենք որ կ'ան-
գիտանանք:

Սահմանադրութեանն է ի վեր մեր ու-
նեցած փորձառութիւնները պէտք էր որ
մեզի տալին կեանքի համար աւելի լայն
աշխարհահայեացքներ: Գոնէ մեր գլխուն
եկած փորձանքներէն օգտուիլ գիտնանք
և ըստ այնմ պատրաստութիւն պարզային
համար: Այս երկրին մէջ Սահմանադրու-
թիւնը չի հաստատուեցաւ անոր համար
որ քանի մը մարդիկ իրարու գլուխ
պատռելով երկայնի ինքնազոհարանք բազ-
մէին ու ճառ խօսէին և քանի մը անգոր-
ծաղբիլ ծրագրերէն քուէտրուէին:
Խելքը գլուխը ինքնազոհարանք մը ցարդ
ինչքն կ'արդ չէր ընել: Գոնէ երկրին
ներքին համար: Բան մը չի փոխուե-
ցաւ անէլ ի վեր, եւ եթէ կըսեն թէ
Աստուած երկնքէն վար իջնուով ամենէն
աւելի մեր երկրին պիտի հաւնի անոր
համար որ հոն բան մը փոփոխուած չէ
և իր ստեղծագործութեան հարազատ
պատկերը կը կրէ, սուտ չէ:

Մեր երկրին մէջ ամէն ինչ նոյն նա-
հապետին օրերէն մնացած է: Մեր ճամ-
բաները միայն գուցէ աւելի մաշուած ըլ-
լան կամ քիչ մը նոյնիսկ աւելի անա-
ցանելի դարձած: Հաղորդակցութեան մի-
ջոցները բոլորովին նախապետական վի-
ճակի մէջ են: Վերջին անցքերը կատա-
րելապէս կը հաստատեն այս: Բնական
յին տեղափոխութիւնները թէ ցամաքէն
և թէ ծովէն տեսնուք թէ ինչ մեծ մաս
հազութեան պատճառ դարձան և նոյն իսկ
լրիւ կերպով և բուն ժամանակին չի ծա-
ռայեցին իրենց նպատակին: Մինչ մեր
թշնամիները իրենց բոլոր յաջողութիւն-
ները կը պարտին արագաշարժութեան:

Մեր նպատակը չէ քննադատել սխա-
լները և անոնցմէ յոռաճ եկած ներկոյ
վիճակը: Բայց սխալներէն օգտուիլ գիտ-
նալ, ալ մեծապէս յանձնարարելի է:
Պատերազմին յաջող կամ անյաջող ել-

քէն անմիջապէս վերջ պէտք է ստեղծա-
գործել այս երկրին մէջ նոր կեանք մը,
որ հինէն այնպէս և հիմնովին տարբերի
երկրին ներքին անգործութիւնը և հան-
գաւորութիւնը պէտք է վերջնապէս կար-
գաղբիլ ներմուծելով ամէն կողմ բարենո-
րագումները: Ինչպիսի ունենանք որ բա-
րենորդութիւնը ինչպիսի էր որ մեր
գլխին բացաւ այս փորձանքը: Պէտք է
երկրին մէջ ժողովուրդներուն գործ հա-
թայել, որպէսզի այս ժողովուրդները
տշխատին, ապրին և նոյն իսկ հարստու-
նան, քանի որ պետութեան մը հարստ
տեղութեան աղբիւրը ժողովուրդն է: Պէտք
է որ հաղորդակցութեան միջոցները ա-
րագտան երկրին մէջ ծաղկեն: Միւսը եր-
կաթուղիներ, ձգելով, ճանապարհներ
չինսին և քաղաքներու բարեգործու-
թեան և ժողովուրդներու զինարակցու-
թեան հոգ տարուի:

Մեծապէս պէտք է ուղարկութիւն դար-
ձուի մանաւաճ ուսման համակարգի կա-
տարելապէս ի վիճակի ըլլալուն թէ հոգե-
պէս և թէ մարմնական: Ինչ կարող է
ընել ամենէն առեւծափառ և հայրենա-
սէր բանակը, երբ զայն անօթի պահենք
Թուրքիոյ ամենամեծ հոգերէն մէկն ալ
ըլլալու է ամենամեծ ուղարկութիւն
դարձնել իր նաւատորմի իր կազմակեր-
պութեան: Ամօթ պիտի ըլլար երկրի մը
համար որ ահազին ծովեր ունի և չունի
անոնց համապատասխան իր ծովային
պատկառանքը: Թուրքիա ամէն միջոց
ձեռք առնելու է իրեն վայել հզօր նա-
ւատորմի մը ունենալու: Եւ եթէ հարկ
ըլլայ ասոր համար պէտք է միջոցներու
փոխառութիւններ կ'ենք:

Գ. Բ.

ՀԱՅԵՆԻՒՆ ՄԷՋ

Թղթի վրայ՝ աղւոր աղւոր խօսքեր
իրարու ետեւ չարել, անոր վրայ՝ փայ-
լուն ծրագրերի գծել, խոշոր խոշոր
փրագներ, շարունակ բռնակ մարգարիտ-
ներու նման տողանցել, համակ զգացում,
ազապատանք, սէր, ինչ գիտնալ եւ
չարի և ընդհանրապէս այն պատկար
գին՝ որոնք զգացումներով կ'անուշին,
խօսքերով կ'ընտանան, շարունակ պատճա-
ռել, ահա մեր կարգ մը հրապարակագիր
ներու գործը, որոնք գրականութիւն կ'ը-
նեն և գրականութեան սիրտը կ'մխրձուին
այնպիսի կնճռոտ հարցերու և խնդիրնե-
րու մէջ, որոնց համար ամենազոյգն ձե-
ռահասութիւն չունենալէ զատ, ամենէ
ցաւալին, իրենք իսկ չեն հաւատար ի-
րենց ըսածներուն և ծրագրածնե-
րուն...:

Օգոստոս...
Մի հարցնէք, աղիտարք չըսելու հա-
մար՝ բանք միտապար:

Երեւոյթիցք փորը կուտ, զրպար-
իցուն հարուստ մը որ զարմանք կ'ընտ-
նէ երբ կ'ընէ ինչ չոր հացի կ'ընտ ու
տանտոյն մը ախր քաջող մարդիկ կ'ընան
գտնուիլ աշխարհին վրայ:

Բայց պիտի առարկէք թէ մեր ո՞ր
գործն ուղիղ, ո՞ր ձեռնարկը յաջող է եւ
ղեր, այն՝ իրաւունք ունիք, երկաթալու-
թեամբ կ'սկսենք, երազներով կ'անանք,
յոյսերով կ'ապրենք, ողջ ըլլան հայրենի
օճախէն հարեւար որ և հազարաւոր մը
ղոններով հեռու մեր մեծափոր ազգակից-
ներն իրենց բուրձնաթոյն երկաթալու-
թեաներով և գրական արժէքէն ար անդին
գործնականին մէջ մէկտալ մը չարժող
պոռոտախօսութիւններով, որոնք երբ
պատահամք, զիպուտով կամ արկածով

մը մեր մօտ գտնուին կատու կ'ըստնան
և այս կամ այն կերպով հազիւ մեր և
իրենց միջև մղուներ զրած՝ վազընտու
կ'փոխուին, իրենց իսկ չհաւատացած
փայլուն ծրագրերը պարզելու և ա-
նոնցմով քանի հազարերորդ անգամ ցոյց
տալու կարճատեսութիւն մը, անդիւա-
նագէտ մտայնութիւն մը, որ այդքան
կ'ըլլայ...:

Հեռատեսութիւնը՝ բացարձակապէս
անանկացած է մեր մէջ, խոհեմութեան
անունը կայ ինքը չկայ, Արտասահմանի
մեր թերթերը մեր զիւնաւատութիւնն են,
մեր ազգային ուղղութեան վարիչնե-
րը...:

Ցաւագարներ...:

Այնպիսի ո՞ր թերթն է այսօր որ կը
վարէ կամ կ'ընտ լատիւ իր ազգին կամ
տէրութեան ճակատագիրը, ո՞ր թերթն
է որ կ'ընայ ըսել թէ իր տէրութիւնը սա-
ուղղութիւնը բռնած է այս կամ այն մի-
ջապային կամ ներքին խնդրոյն մէջ,
չըսէք, կամ ո՞ր նախարարն է որ այսօր
իր ո՞ր է մէկ թերթին միջոցաւ հրապա-
րակ կ'ընէ իր ծրագրերը, հայեացքը պար-
զելու ամբողջ աշխարհի առջև...
ո՞չ ոք:

Իսկ զիտանք, եթէ գործելու եղա-
նակներուն և միջոցներուն ընտրութիւնն
ընել չենք գիտեր, առանց հրապարակ
իջնելու, և գրականութիւն ընելու սիրտն
չ'ընտանք անխոհեմութեամբ՝ գոյու-
թիւն մը, որ արդէն անկայուն է և կրնայ
ծանր համեմատութիւններ ստանալ...:

ԵՍ

ՈՐԵՀԱՐՑՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՂԱՆԱԽՈՍԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Թագուն գիտութիւններու ճիշդաւո-
րութիւնն մէկն ալ Սեղանախօսութիւնն
է, որուն վրայ Սեղան «Ժամանակ»
թերթը պարբերաբար տեղեկութիւններ կը
հրատարակէ, որոնք ախորժով կը կար-
դացուին և զօրաւոր հետաքրքրութիւն
մըն ալ կ'արթնցնեն ընթերցող հասարա-
կութեան ամէն խաւերուն մէջ, թէ ին-
չու, այդ մասին նախապէս երկու բա-
ցատրութիւններ տալու առիթ ունեցած
ենք այս իւրականներուն մէջ, ստեղծ
միայն աւելցնենք թէ՛ զեռ շատեր թե-
րահաւատութեամբ կ'ընտանան այս գի-
տութիւնը, և աստեղծու միջոցներ ալ
չգտնուելով միտքերնիս կը չարչրեն:

Եւ այդ խնդիրը քիչ մը լուսարանած
ըլլալու մտքով, օգտակար սեպեցի ան-
ձամբ տեսանքներէ քանի մը տեղեկու-
թիւններ հարուղիլ հետաքրքրութեան
Գտնուած եւ հետեւ գեկոյններու գործու-
ղութեան մօտ, զարմանալի արդիւնքներ
տեսած եմ, որոնք ալ աւելի մտազր-
գուութիւն առաջ բերած են ինչ, նորոգ
անակնկալներ ալ տեսնուել:

Խուժ մը՝ ուսնալ, ինչպիսի և պա-
ղարիւն մարդիկ՝ որչափ ժամեր ունեն
գիշերային պահերում, որոնք կը հաւաք-
ուէին մտքու սեղանի մը շուրջը, Եւ ըն-
պատկառանքով և լուսութեամբ ու խորին
առաջնորդին հրամանաւ ձեռնադիր կ'ը-
լային սեղանին վրայ: Տաննակ մը մտած-
փոք վայրկեաններէ վերջ, յանկարծ սե-
ղանը կըսկսէր ոտքովը ոյժգին արօքիլ:
Առաջնորդողը կը հարցէր. «Ո՞վ եւ զու»
և ահա պատասխան մը կը շարադարձէր
ոտնահարուածներով, առաջին հարուածը
Լի. հաշուելով «Անուն» Մանդակ և ու
մականուն կամ ինչօր, Թուսահայ եւ, և
սպայ, 24 տարեկան հասակի մէջ Թուս

և ճառարանական պատերազմին՝ Մէնզլի առջև ընկնելով համ, իմ գտնական մասը տանալի հետ, ցաւ եւ զգում զի իմ հայրենեաց համար չէր որ ծովափուր էի լինում»։

Այս միջոցին կը դիտէի որ, խաւքը անվրդով, սառն հանդարտութեամբ, քիչ անգամ խօսելով մեզմէ ձայնով, յաճախ մնչելով կը շարունակէր իր գործը, իսկ ես՝ պարզապէս հիացած կը մնայի, այս իրողութեան հանդէպ։ Սեղանախօսութիւնը տեղեւ չ'ըստ ժամ։ Չ'մ կարող անոր ամբողջական պատկերացումն ընել հա, ոչ իսկ մէկ հարիւրերորդը, այլ քանի մը նշանաւոր յայտնութիւններ միայն, որոնք ուշադրութեան արժանի են իրաւամբ։

Առաջնորդող հորցուց. «Հոգի՛դ Մանգալի, խաչաւոր Արտիսանցի գերեզմանըն ո՛ւր է» ու պատասխանեցաւ այսպէս.

«Հայրենակիցն իմ Աբով»
«Յարգ հոնքըն է յանագով»
Սեղանը ուրախութեամբ չափ չունէր, զի՝ զեռ գիտցուած չէ թէ մեծանուն և տաղանդաւոր հանգուցեալին ոսկորները ո՛ւր կը հանգչին։ Բայց... Անագով, ի՛նչ է, ո՛ւր է, խորին վարանում... և ահա հոգիին օգնութեան կը հասնի ու կը տեղեկացնէ թէ՛ Անագով Ֆինլանտի մէջ տաւան մըն է։

Կէս ժամ դադարէ վերջ վերսկսաւ փորձարկութիւնը։ Սեղանին մէկ անդամը իմաստուն միտք մը յայտնեց ըսելով թէ «Ամենքս ալ գաղթական ենք Բուսթիլի մէջ, արդեօք ո՞վ էր իմ ցեղի մէջ այն մարդը, որ առաջնորդեց մեր բերունդը զէպի սոյն օտար վայրերը, և ահա պատմական հրաշալի յայտնութիւն մ'երեւան եկաւ ի պատիւ հարցնողին ու պատասխանեցաւ հետեւեալը.

«Վահնմընեանց վերջին անդամ»
«Վոլուէր քալն Շահէ-Արգամ»
«Քալուէրն Շահէ-Արգամ»
«Երթ հաստատուեց ի գեղջն Արամ»։

Այս տղերքն հակցուեցաւ որ ամէն նահին և ամենաբարձր տնտեսական մը շառաւիղն է եղեր ան, որ նոյն հարցը բերաւ առաջ։ Արամ գեղջն ալ հաւանաւանաբար «Էրմէնի քէօլ» կոչուած գիւղըն է, որ Էտիւրէի մօտ կը գտնուի, ուր տեղի կ'ունենային փորձերը։

Այսօր հարկաւ հպարտ է այն անձը, զոր՝ հոգին փառաւորեց հնապատեւ և հնափառ ազգանունով մը։ Հետեւելով աւանոր, խաւքին ուրիշ մէկ անգամ ալ ըսաւ. «Արեւմտ, յո՛վ բաղձալի է ինձ գիտնալ թէ՛ ո՞վ էր իմ ցեղին մէջ մեծ գաղթողը և ի՛նչ էր անոր անունը», որուն ալ պատասխանեցաւ.

«Շատէն էր վերջին Բեռնեց»
«Մեր տեղեցի ելլելուց հենց»
«Նա Շատաւանն էր թողել»
«Եւ յ'Ատրիէն էր գաղթել»։

Սոյն քառեակ տողերէն ալ բացայայտ երեցաւ որ գաղթող տնտեսական անունըն Շարէն է եղեր, որ Էտիւրէ գաղթած է եղեր։ Բեռնեց մականունը խիստ պարզ

երեցաւ մեր հարցաւորին որ տրամեցաւ, բայց հոգին պատուիրեց անոր տարօրինակ բան մը թէ երեք ամիսէն մանչ գաւակ մը պիտի ունենայ պէտք է անոր անունը Շարէն դնէ, և ինքն ալ Բեռնեց մականունը գործածէ։ Արագն ալ եղաւ.

«Բաւական և անդիմադրելի փափաքով ես ալ իմ նախնեաց վրայ տեղեկութիւններ առնելու բարձունքս յայտնեցի Առաջնորդողին, որուն պատասխանեցաւ.

«Երանց հախաճարն էր Սիսակ»
«Ֆինուէր յ'Ատրի քաղաք»
«Յերեքստատեւորդ դար»
«Երթ հաստատուեց ի Յիփոր»։

Ջարմանալի յայտնութիւն մընալ որ անտի միջոցի ցայտօր գիւ կը մտատանջէ ու խորհել կուտայ թէ՛ ուրիշ կարելի է հաստատել տեղեկութիւնը, հոգիին պատգամներուն ճշդութիւնը։

ԽՈՐԴԵՆ Ե. Ք. ՓԻՓԻՋԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆՍՏՐԻԱ ԱՆԴՐՈՒԴԱՆԻՒԹ

Աւստրիական քաղաքական շրջանակներու մէջ կ'հաւատեն թէ Սերպիոյ հետ ունէ բանակցութիւն չէ եղած։

Սերպիոյ Ազգայնական վրայ ուղած նաւանգիտներու մասին քաղաքականական անդրադարձի կ'մնան։ Կ'այտարարեն թէ Աւստրո-Հունգարիոյ չկրնար հեռու մը տալ աշխարհակալական քաղաքականութեան մը, և թէ Սերպիոյ ղեպի ծով ելնելը կրնայ Աւստրիոյ շահերուն դիմադրութեան չէ կարելի ապահովել որ Սերպիոյ համար միմիայն տեսարական նպատակ մը ըլլայ։

Աւստրիա ինչպէս նաեւ Իտալիա չեն կրնար թողաւորել որ նոր տէրութիւն մը Ազգայնական վրայ գիտարական կայան մը հաստատէ։

Ազգայնի ինքնօրինութեան խնդրոյն մասին Աւստրիա երբէք չպիտի փոխէ իր նպատակը։ Իսկ Սերպիոյ ինքնական վրայ երեւելու պարագան չկարծուի թէ Պուլկարիոյ կողմէ ընդունուի, ինչպէս Յուդաւորի կողմէ ալ Սերպիոյ ղեպի տրեւաւոր ծով ելնելը։

ՍԵՐՊ ԿԻՍԱՊԱՇՏՈՆԱՎԱՆ ԿԱՐԾԻՔ ՄԷ

Սերպիոյ բարոյական ու նիւթական գործընթացները չորս միմիայն իր բանակին արժանիքը ցոյց տալու համար։ Իրեն ծով պէտք է։ Անգամ մը անոր տիրանալէ ետք չպիտի թողու որ ուրիշներ յափշտակեն։

Մովը այնպիսի պայման մըն է որ առանց անոր կարելիութիւն չկայ խաղաղութեան բանակցութիւններ ունենալ պետութեանց հետ։ Սերպիոյ չմիքմիք բանակցութեանց սկսիլ, բայց իրեն կենսական շահերը կուզէ պաշտպանել։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՀԱՆՏՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԳՆՏՈՒՄ

Աւստրո-սերպ յարաբերութեանց ծանր կերպարանք մը առնելու լուրերն չհաստատուեցան։ Պերիին մէջ կ'հաւատան

թէ առայժմ Աւստրիա ու իր չպիտի ղեկի կ'ունենաւ համար Սերպիոյ բանակներու ընթացքը ղեպի Ազգայնական և Ազգայնիոյ խնդրոյն կ'որոշողութիւնը պիտի յետաձգուի պատերազմէն ետք։

Եւ հաւատարմով որ Ազգայնիոյ Ազգայնիոյ սկզբունքն չպիտի հրաժարին, գերմանական վրայ կուզէ հաւանել թէ Սերպիա լայն փոխարինութիւններ պիտի ստանայ։

ԻՏԱԼԻԱՅ ՏՐԱՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իտալական մտմտը կ'չորսուի ղեկ ղեկ Ազգայնիոյ անգամահաւանութեան և Սերպիոյ յաւակնաւորութիւններուն Ազգայնական վրայ։

Դրեթէ բոլոր Իտալական թերթերը համակարծիք են Սերպիոյ խորհուրդ տալու որպէսզի չպնդէ և գահաճալ կեցական ծովու վրայ ունենալիքէ, և Սե-Լիուան իրեն Ազգայնական վրայ տալիքէ։

Եթէ Սերպիա պնդէ Տուրացիոն ունենալու համար, այս քաղաքականութեան արդիւնքը պիտի ըլլայ Աւստրիոյ և Իտալիոյ միջև համաձայնութեան մը, ինչ որ նպատակաւոր չպիտի ըլլայ ապագայ Պալատեան գաղտնագրութեան և ո՛չ ալ Ռուսիոյ, բնական պաշտպան սլաւներու։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հուր կը չընէ թէ Աւստրիական նաւատորմը Տիւրացիոյ նաւահանգիստը գերաւած է։ Այս գրաւման հետեւեալ Ռուսիա պայքարեցած է իր զինուորական կեդրոնացումները։

Չաթալճայի մէջ սկսած ընդհարումները կը շարունակուին։ Օսմ. բանակի աջ ու ձախ թեկերը նաւատորմի հրետանիներուն պաշտպանութեան տակ ըլլալով Պուլկարները ստիպուած են անոնց վրայ յարձակիլ առջեւէն։

Պուլկար բանակը փորձեց գրաւել Տէրքոյի լիճը, բայց Օսմ. բանակի հրետանիներէն ետ մղուեցաւ։

Օսմ. նաւատորմը ունիպէս ուրաւ կոծած է Պուլկար զորամասերը որոնք փորձած են Ռուսիոյ տիրուր գրաւել։

Մուրատիի մօտ Օսմանեան և Պուլկար զորացի միջև սկսեալ կռիւր տակաւին կը շարունակուի։

Հուր կայ թէ լուսնական բանակը գրաւած է ինչպէս թերակողմէն։

Ազգայնականացող Օսմ. բանակը նախնիք օր յաջող յարձակումով մը յետ նահանջեցուց Պուլկարները։

Օսմ. նաւատորմի ղեկավարութեան հետեւեալ Պուլկար բանակը կը կեդրոնանայ Չաթալճայի երկաթուղւոյ գիծերուն վրայ։

Կը հաւատեն թէ Պուլկարի սկսած է ինքզինքը ցոյց տալ աւելի խաղաղասէր։

Կը հաւատուի թէ քոյէրան մտած է պուլկարական բանակը և հոն մեծ աղէտք կը գործէ։

Սէլանիլէն կը հաղորդեն որ Յուդաւորի գահաճալները ինչպէս և ընդհանրապէս բանակին սպարապետը յիշեալ

քաղաքէն մեկնած է։ Գահաճալները ղեկի վրայ մնալով կը ղեկեն։

Մոնթենէկրոի Նիքիթա թագաւորը պատասխանելով Պետութեանց, ղեկաւոր զարի կ'ըման իբր վարձատրութիւն պահանջած է Ազգայնիոյ Սերպիոյ քաղաքին կցուելու իրեն հետ։

Օսմ. բանակին հրամանատարները կը ծանուցանեն որ, կռիւները ամէն տեղ կընդհանրանան։

Վերադարձելով լեզուն կառաւարդներ կը հասնին ամէն օր պատերազմի թափառեմէն։

Ռուսիականութիւնը այսօր ձեռքաւոր լեզ Սիւնիքի և Յաւաղիւնութիւնը քովի միմիկ բազմաթիւ անգամները, Աստի կ'աջատարանուին իբր գաւաղներէն ներկայ նախարարութեան ղեկ։

Ռուսիոյ զեպանը Պ. Կիէրս այսօր այցելութիւն տուաւ արտաքին գործոց նախարար Նորատունկեան Էֆ. ի, որուն հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

Օսմ. նաւատորմը Չէթմէնց վրանոց Պուլկարական բանակը ուղարկեց։

Այս առտուան «Իսթիպարաթ» թերթը կը ծանուցանէ թէ արիւնալիք մեծ կռիւ մը եղած Մուրատիի առջև թուրք և Պուլկար բանակներուն միջև։

Այս առտու թեղանթի ձայները կը լսուին Պոլսոյ շրջակայներէն։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«ԲէժՅԼԻՒ» իր խմբագրականին մէջ Անատուրն բանակագրելու պէտքը կը շեշտէ ու կ'ըսէ. Հոգաւոր արաքսի բանաստեղծ մը ըսած է՝ «Բնաւ չմեռնելու մտքով պատրաստուելու է»։ Այսօրեան կեանքին իմաստը այս է։ Այս Անատուրն իր 60 միլիոն բնակչութիւնը կրնայ պատուական կերպով սնուցանել, Հայրենակիցներ, ապագան Անատուրն մէջ է։ Անատուրն թրքութեան մայրը ըլլալէ զատ, թրքութեան փառքն է։

Անատուրն, որբուարի մնացած քորերով չպունէ է։ Անատուրն բաւական զարանող անձ մը առանկ ըսած է. «Անատուրն բաւական «անոն» և «սոյուն» բաւերով բարգաւաճ է»։

Այս սոյունագրութիւնը առաջին անգամ թերիս խնդուք պատճառէ, բայց իսկապէս իր հարգելու իմաստ մը կը պարունակէ։ Այլեւ մայրերով լեզուն այս սուրբ հողին երեսը խնդրեցնել, յառաջ գիտութեան լայն ողորդ մեր գիտաւոր պարտքն է։

Ասոր ալէկ համոզուելու ետք որ դարուս յառաջգիտութեան առջև մենք չենք կրնար ետքը դար առաջ աղորդի մը պէս ապրիլ, եթէ մենք գիտութեամբ, դաստիարակութեամբ չլուսաւորուինք ամէն ինչ մնացած է։ Այսօր անխախտութիւն և կատարարութիւն ունենալու համար միայն չոր զրօշակը չի բաւեր կոր։ Այսօր ճշմարիտ կատարարութիւն մը գոյութիւն ունենալու համար, պէտք է այդ զրօշա-

չութիւնը պրկած, ճակատը կնճախից։

Դիտէ Շարէն, շարունակեց ան աւելի խուճալով մը։ Քաղաքայումի հարկու նպատակներ, և երբեմն, ինքնին իմաստով թէ իմաստութեան մէջ չպիտի վերջանայ, իմացական փոփոխութիւն մէջ, ինչպէս Յիսուսի մարմնական փոփոխութիւն մէջ վերջանաւ։ Դիտէ Ալանսիոյ դուքսը, իմ վերջին գաւառի, իր տերեւալ ղեկավար այն ևս զորոշեալ չեն կարծեր, ճակատագրոյն նշանով մը։ Տես վերջապէս Անտուրն չ'ունի որ զրօշակը չի բաւեր կոր։ Այսօր ճշմարիտ կատարարութիւն մը գոյութիւն ունենալու համար, պէտք է այդ զրօշա-

չութիւնը պրկած, ճակատը կնճախից։

Միայնաւ մեռաւ Շարլ դասաւորաւորաւ է։ Հանրի, քիչ ատենէն, ան տարակոյս, գահ պիտի բարձրանայ և իր գլխուն վրայ պիտի դնէ թագ մը, որուն ծանրութեան պիտի ճգմուի, կտանուի թէ պէտք է զօրաւոր ըլլաւ, ևս, որպէս

ԴԱՇԻՆՔ ԹԵՐԹՈՆԸ [41]

ՄԻՇԷԼ ԶԵՎԱՔՕ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ՓԸ.

ԳԱԹԷՐԻՆ ՏՐ ՄԷՏԻՉԻ

Իր ակնարկը անորոշութեան մէջ կ'որոշուեցաւ։

Կարծես անցեալ բաներ սկսաւ ոգեկոչել, ուրուականի մը նման որ մեռելներն կոչեկոչէ։

Ռենէ, ըսաւ սառուցիկ ձայնով մը, տանեալ տարեկան էի երբ Յիսուս եկաւ, իստուն եմ, որքան կընէ։

Երեսուն և վեց կընէ, վեհափառ, ըսաւ Ռուճիկի զարմացմամբ։

Ռուճիկ երեսուն և վեց տառապանքի և տանջանքի տարիներ, 36 տարի նուաւատարութեամբ, կատարութեան, այնքան սոսկալի որ կարողանաւ ժպիտի մը տակ սքողիլ, 36 տարի որու միջոցին արհամարուած, ոտքի տակ առնուած, սպասուելի կարգ անցած, և վերջապէս

Տիեզերացիս ճանչցումս իր լաւագոյն ժաւացոյցն որ պաշտօնապէս ընդունուած հետեւեալ վարչութիւններէն.

Անտոնովի օսմանեան երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրքի հոյսքի
Օսմանեան զօրաց վարչութիւն
Խաղիոյ պետեան երկաթուղիներ
Ռուսական երկաթուղիները
Յունական երկաթուղիները

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ԲԱՌԻՋԻ
1900Ի ՅՈՒՑԱԶԱՆԻՒՄԵՆ

ԱՐՏԱԲՈՅ, ՄՐՏՄԱՆ ԱՆԴԱՄ
ԺԻՒՐԻԻ ՄԻԼԱՆԻ, 1906Ի
ՑՈՒՑԱԶԱՆԻՒՄԵՆ

Նեոշաբէի (Զուիցերիայի) աս-
րանքի 1909Ի պետական մրցման մէջ ճշգրիտեամբ այնպիսի աստիճանի
մի մը հասած է, որուն եւ ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն տան

ՐՈԿԻ, ԱՐՏԱԲ, ՆԻՔԷԼ ԱՄԷՆ ՏԵՍԿ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Ալյոնի, Գոնեայի նամանակներու եւ
Արշակունյացոյ կողմէն:

ՎԱԶԱՆ ԶՄԻՒՆԱԿԷՍԵԱՆ

Ի Զուլա Պէտեմէն, Թիւ 14 եւ

Կը գտնուի Իզմիրի եւ շրջակայից ծանօթ ամէն ժամագործին

ՆԵՕՏԱՔԷԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ՈՐՈՇՄԱԳԻՆ

ՆԵՕՏԱՔԷԻ ԶԱՆԲԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱԶԱՆԳԻՆ

Նկատողութեան տուելով 1905 Մայիս 23ի Կանոնադրել, որ կը վերաբի
րի նահանգային աստիճանական գիտարանի մէջ բրոնզեմանրեալ եւ բան-
տիւններու քննութեան, ինչպէս նաեւ տարեկան մրցման մէջ լաւագոյն ճանդի-
սացող բրոնզեմանրեալ եւ բանտիւններու յատկացումը մրցանակներու բաշխ-
ման:

Նկատողութեան տուելով նաեւ նահանգային գիտարանի տնօրէնին տեղե-
կագրել, որու կցուած են 1908 տարւոյ մէջ քննութեան երթարկուած բրոնզե-
մանրեալ գնացքին ցուցակները եւ վիճակացոյցները:

Լսելով նաեւ ճարտարարուեստի եւ երկրագործութեան բաժնի տնօրէնին
բացատրութիւնները:

Կանոնադրին սահմանած մրցանակները սա կերպով բաժնել 1908ի
շրջանին համար:

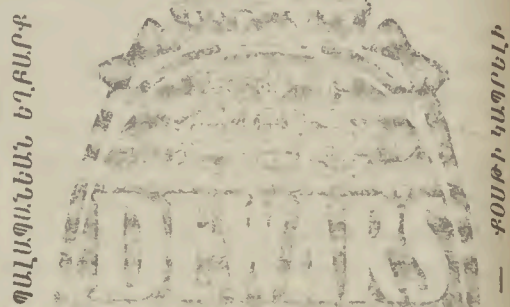
Ա. Գործարանատէրերու յատկացումը մրցանակներ գրպանի
եւ նաեւ լաւագոյն վեց բրոնզեմանրեալ համար սերիի մրցանակ:
Ա. Ե. Ա. Բ. Գ.

Թիւ դասակարգութեան	
Գ. Ե. Գ. Զաւրել-ժագո և Ընկ. Գործարան (Զենիթ) ժամացոյցներու իւրը	22,8
Բ. Քիւրէի, Լօրլ	22,2
Բ. Տիթիշայի, Շի տը Զօն	22,2
Բ. Տ. Նարտէն, Ի Լօրլ	19,4
Գործարան Լոնտօնի, Ի Սէնթ - Իմի	14,2
Ժամագործութեան զարոյց	13,0
Լ. Պանտ և եղբայր (ՕՍԻԷԼԱ)	13,3

Ի Գիմաց Պետական Խորհրդոյ
Դիւանագիր՝ ՓԷԼԻՆԷՆ Նախագահ՝ Տօմ. ԹԷԼԵՐՈՒԱՎԷԼ:

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒՒՍԲԻՆ

Կը գտնուի հետեւեալ վաճառատներուն մէջ.

ՊԱՆԱՊԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐԳ
ԲԱՐԱՊԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐԳ
Ժ. ԳՐԱՄԷՐ ՍԻՒԳՆԵՐԵՐ

ՀԱՅ ԼԱՅՑ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

ԼԷ ՏԱՆԻԻՊ Ա ՎԻԷՆ

ԱԽՍՏ. ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ. Հաստատու 1867ին

Առանձնայատուկ ծեօնարկ կայս. եւ Թագ. կառավ. հսկողութեամբ

Ծայտը իր Ապահովագրեալներուն վճարած է	250,000,000 Փր.
Պահեստ ապահովուած	50,000,000 »
Արժէք իր կալուածոց	7,000,000 »
Դրամագլ. ամբողջական	3,000,000 »
Պահեստ կեանքի ճիւղին	35,000,000 »

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ.—

Կեանքի վրայ ամեն տեսակ պայմաններով.

Որոշ պայմանաժամով կամ հասոյթի մը վճարմամբ
անկարողութեան պարագային:

Խառն ապահովագրութիւնը. 3% ապահովագր. յաւելումով:

Օժիտի եւ խնայողական ապահովագրութիւնը:

Բօլիսն, պայմաններն ամեն նորագոյններն են և ամեն անհատական
Տեղեկութեանց համար գիտել ընդհ. գործակալներու.

ՓՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ ԵՒ ԱՆՐԻՔԷ

Քիւլիւք Գոլու օղու խան

BANQUE D'ORIENT

ՊԱՆԻՔ ՏՕՐԻԱՆ

Հաստատուած Բաւարական Ազգ. և Տըլանտի Ազգ. դրամատան կողմ

Դրամադրութիւն ամբողջութեամբ դրամած ֆրանք 10,000,000

Կեդրոնատեղի ԱՔԵՆԷ

Մասնաճիւղ Կ. Պոլիս, Իզմիր, Սելանիկ, Ալեքսանդրիա, և Դաշիք Գործակալու
Թիւն Ի Համպուրկ:

Պանք տ'Օրիան դրամատունի ամէն տեսակ գործողութիւններ կ'ընէ, ինչպէս՝ զանազան
եղանակ Առեւտրական Բոլորութեան, հեռագրական վրճարներ, առուծախ փոխգրքերու և
ձեռք, Ալեքսանդրիա զինուոր քաղաքներու վրայ կուտայ վարկերու բացման գրքեր,
ախ ամեն տեսակ արժեթղթերու, բացում ընթացիկ հաշիւներու, գրաւ արժէ
թղթերու և ապրանքներու վրայ են. են:

Ա. Ի. Ե. Դ. Ե. Բ.

Պանք Տ'Օրիան կ'ընդունի դրամի Ալանդներ հետեւեալ սակերով

1 1/2 0/0	3 ամսուան առանցի մը հասար
2 0/0	6 » » »
3 0/0	1 տարւան » » »
3 1/2 0/0	2 » » »
4 0/0	3 » » »

Բարեկրօնական հաստատութիւններու աւանդներն վերէի սակերէն 1/2 0/0 առաւ
Թիւն մը կ'ընդունին:

Ի տես վճարելի աւանդներուն համար՝ միակ անձի սը կողմէ և 100 Օմ. ոսկիէ
աւելի, Պանք տ'Օրիան տարեկան 2 1/2 տոկոս մը կը յատկացնէ:

Պանք տ'Օրիան հաստատութեան տրամադրութեան տակ դրամ է, տնայնաւ վարձքի
ըլ փոխարէն իր հաստատութեան մէջ գտնուած դրամարկներն, հան դրամ և արժեքաւոր
տարրեր պահելու համար:

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ԲՈՅԱԼ ԵՔՉԵՆՃ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնու 1720ին Ի ԼՈՆԴՈՆ

Գոյք ընկերութեան Ա. Ո. 5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու
ՀՐԴԵՀԻ ճիւղ. Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ և ամեն կը
կալուածք, կարասիք, ապարանք, նպաստաւոր պայմաններով:

Կենսաբի ճիւղ. Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ
մարդ կեանքի տեսչութեան վրայ: Խառն ապահովագրութիւնը, Ընկերութեան
պարհապարհութիւն են. և Ե. Ալեքի մանրամասնութեանց համար գիտել:

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ

Քննիչ պատուիրակ

Ս. ՈՒԹՅՈՂ ԵՒ ԸՆԿ

Քննիչ. Գործակալ

ՆՈՐԹ-ՅԵՐՆ

(NORTHERN)

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԳԼԱՆԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Իզմիրի Գործակալութիւն հաստատուած
1864ին Ի վեր

Դրամադրութիւն Ընկերութեան Լ. Ս. 3,000,000

Տարեկան հասոյթ » » 1600000

Պահեստի գումար » » 6673000

Ընկերութիւնն նպաստաւոր պայմաննե-
մով կ'ապահովագրէ աշարձ կալուածներ,
ործարաններ, ամեն տեսակ ապրանքներ
են. են:

Տեղեկութեանց համար գիտել առ

ՃԷՅՍՍ ՀԱԹԳԷՆՍՈՆ

ԸՆԳԼԱՆԴԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԻԶՄԻՐԻԵԻ ՓՈՐՐ ԱՍԻՈՒ
Դրամակալ քաղ. Բաւար Սորտըրնէկէ

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

BRANCHE-MARITIM

ETABLI A LONDRES

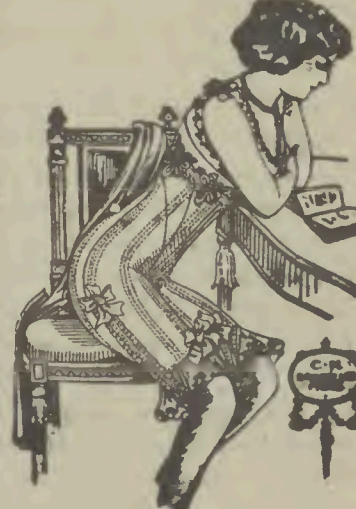
EN 1720

Մովային Ապահովագրական Ընկ. խիստ
վաստաւոր պայմաններով Մանրեալ պան-
պանատութեամբ մը ընկերութիւնն կ'ապահով-
ագրորենաւ կրակի արկածներ, 10 օրուար
նույն անձամբ մը սթեքանդներու (Docks)
մէջ ինչպէս յԱՅԳԻՄ Նոյնպէս և գիւլաւոր
տարրերու մէջ ինչպէս Մարտիլի, Համպ-
Համպուրկի են. են:

Իզմիրի Ներկայացուցիչ

F. BLACKLER

ԱՆՆԻ ՏԻԿՆԱՅԻ

Բարիգի բա-
բէնը կամ տը-
էգօլը ուրիշ-
քերնը որք հա-
մայն աշխարհի
մասն կ'ստեղ-
ծեն, չեն կա-
րող ձեզ պէտք
եղած շիբու-
թիւնը տալ թէ
չունիք Տիկա
Diva գործն
որ Բարիգու-
նիւններուն իտ-
ալ մարգան է:
և որ կը զօր-
նուի միմայն
Լուսկըր վա-
ճառատանց մէ-
ջիւր, Ժի